

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 30. septembra 2015*

„Pravo institucij — Evropska državljanska pobuda — Ekonomska in monetarna politika —
Nevračilo javnega dolga — Uzakonitev načela ‚stanje nuje‘ — Zavrnitev registracije —
Pristojnosti Komisije — Obveznost obrazložitve“

V zadevi T-450/12,

Alexios Anagnostakis, stanujoč v Atenah (Grčija), ki ga zastopa A. Anagnostakis, odvetnik,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopata H. Krämer in M. Konstantinidis, agenta,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije C(2012) 6289 z dne 6. septembra 2012, s katerim je bila zavrnjena prijava evropske državljanske pobude „Milijon podpisov za solidarno Evropo“, ki je bila Komisiji predložena 13. julija 2012,

SPLOŠNO SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi H. Kanninen, predsednik, I. Pelikánová, sodnica, in E. Buttigieg (poročevalec), sodnik,

sodna tajnica: S. Spyropoulos, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 5. maja 2015

izreka naslednjo

* Jezik postopka: grščina.

Sodbo

Pravni okvir

- 1 Člen 2(1) Uredbe (EU) št. 211/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o državljanski pobudi (UL L 65, str. 1), sprejete na podlagi člena 24, prvi odstavek, PDEU, določa:

„Za namene te uredbe se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „državljska pobuda“ pomeni pobudo, predloženo Komisiji v skladu s to uredbo, ki Komisijo poziva, naj v okviru svojih pristojnosti predloži ustrezen predlog v zadevah, za katere državljani menijo, da je za namen izvajanja Pogodb treba sprejeti pravni akt Unije, in ki jo je podprlo vsaj milijon upravičenih podpisnikov iz vsaj ene četrte vseh držav članic;

[...]“

- 2 V skladu s členom 4(2) in (3) Uredbe št. 211/2011:

„2. Komisija v dveh mesecih od prejetja informacij, določenih v Prilogi II, registrira predlagano državljansko pobudo pod enotno evidenčno številko in pošlje potrdilo organizatorjem, pod pogojem, da so izpolnjeni naslednji pogoji:

[...]

- (b) predlagana državljansko pobuda ne sodi očitno izven okvira, v katerem ima Komisija pristojnost za predložitev predlogov pravnih aktov Unije za namen izvajanja Pogodb;

[...]

3. Komisija zavrne prijavo, če pogoji, določeni v odstavku 2, niso izpolnjeni.

Kadar Komisija zavrne prijavo predlagane državljanske pobude, obvesti organizatorje o vzrokih za zavrnitev in možnih sodnih in izvensodnih sredstvih, ki so jim na voljo.“

Dejansko stanje

- 3 Tožeča stranka, Alexios Anagnostakis, je pobudnik predloga evropske državljanske pobude „Milijon podpisov za solidarno Evropo“ (v nadaljevanju: EDP), ki jo je predložil Evropski komisiji 13. julija 2012 in katere namen je, da se v zakonodajo Evropske unije vključi „načelo stanja nuje, v skladu s katerim je, če je finančni in politični obstoj države ogrožen zaradi vračila dolga, ki je neznosen, zavrnitev odplačila tega dolga nujna in upravičena“. V EDP je kot pravni temelj njegovega sprejetja navedena „ekonomska in monetarna politika“ (členi od 119 [PDEU] do 144 PDEU).
- 4 Komisija je s sklepom z dne 6. septembra 2012 (v nadaljevanju: izpodbijani sklep) zavrnila registracijo predloga EDP, ker očitno ne spada v okvir pristojnosti, ki ji omogočajo vložitev predloga za sprejetje pravnega akta Unije za izvajanje Pogodb.

Postopek in predlogi strank

- 5 Tožeča stranka je 11. oktobra 2012 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.

- 6 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- izpodbijani sklep razglasi za ničen;
 - Komisiji odredi registracijo državljske pobude;
 - odredi katere koli druge ukrepe, ki bi bili pravno potrebni.
- 7 Tožeča stranka je – ne da bi vložila formalni predlog glede stroškov – v repliki predlagala, naj se glede na njen finančni položaj, če bo tožba zavrjena, vsaki stranki naloži, da nosi svoje stroške.
- 8 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- tožbo zavrne kot neutemeljeno;
 - tožeči stranki naloži plačilo stroškov.
- 9 Stranki sta bili v okviru ukrepov procesnega vodstva, ki so določeni v členu 64 Poslovnika Splošnega sodišča z dne 2. maja 1991, pozvani, da pisno odgovorita na vprašanje in predložita kopijo predloga EDP. Tožeča stranka in Komisija sta odgovorili v predpisanem roku.

Pravo

- 10 Tožeča stranka v utemeljitev tožbe navaja, da je Komisija napačno uporabila pravo s tem, da je zavrnila registracijo predloga EDP na podlagi člena 4(2)(b) Uredbe št. 211/2011, v katerem je določeno, da se državljska pobuda registrira, če ne spada očitno izven okvira, v katerem ima ta institucija pristojnost za predložitev predlogov pravnih aktov Unije za namen izvajanja Pogodb. Tožeča stranka se v zvezi s tem sklicuje na kršitev členov 122(1) PDEU, 122(2) PDEU in 136(1)(b) PDEU in pravil mednarodnega prava. Po mnenju tožeče stranke je Komisija na podlagi teh različnih določb pristojna za vložitev predloga pravnega akta Unije, s katerim je mogoče uresničiti cilj predloga EDP.

Dopustnost drugega in tretjega tožbenega predloga

- 11 Tožeča stranka z drugim in tretjim tožbenim predlogom Splošnemu sodišču predlaga, naj Komisiji odredi registracijo predloga EDP in odredi katere koli druge ukrepe, ki bi bili pravno potrebni.
- 12 Iz ustaljene sodne prakse pa izhaja, da Splošno sodišče v okviru nadzora zakonitosti, ki temelji na členu 263 PDEU, na institucije ne more nasloviti odredbe ali nadomestiti njihove presoje. Ta omejitev nadzora zakonitosti se uporablja v vseh vrstah pravnih sporov, o katerih lahko odloča Splošno sodišče (glej v tem smislu sodbo z dne 12. julija 2001, Mattila/Svet in Komisija, T-204/99, ZOdl., EU:T:2001:190, točka 26, potrjena v postopku s pritožbo s sodbo z dne 22. januarja 2004, Mattila/Svet in Komisija, C-353/01 P, Recueil, EU:C:2004:42, točka 15, in sodbo z dne 8. oktobra 2008, Agrar-Invest-Tatschl/Komisija, T-51/07, ZOdl., EU:T:2008:420, točki 27 in 28) in torej tudi na področju evropske državljske pobude.
- 13 Zato predloga tožeče stranke, naj Splošno sodišče Komisiji odredi registracijo predloga EDP in druge ukrepe, nista dopustna.

Utemeljenost

Uvodne ugotovitve

- 14 Cilj predloga EDP je, da se v zakonodajo Unije vključi načelo stanja nuje, na podlagi katerega bi bila država upravičena do zavrnitve vračila njenega javnega dolga, če bi bil zaradi tega vračila ogrožen njen finančni in politični obstoj.
- 15 Iz člena 5(2) PEU in člena 13(2) PEU izhaja, da Unija v skladu z načelom prenosa pristojnosti deluje le v mejah pristojnosti, ki so jih s Pogodbama nanjo prenesle države članice za uresničevanje ciljev, določenih v Pogodbah, ter da vsaka institucija deluje v mejah pristojnosti, ki so ji dodeljene s Pogodbama, in v skladu s postopki, pogoji in cilji, ki jih določata Pogodbi.
- 16 Člen 11(4) PEU določa, da lahko državljani Unije pod določenimi pogoji s svojo pobudo Komisijo pozovejo, da v okviru svojih pristojnosti predloži ustrezen predlog v zadevah, za katere državljani menijo, da je za izvajanje Pogodb treba sprejeti pravni akt Unije.
- 17 V skladu s členom 4(2)(b) Uredbe št. 211/2011 Komisija zavrne registracijo predloga državljanske pobude, če „sodi očitno izven okvira, v katerem ima Komisija pristojnost za predložitev predlogov pravnih aktov Unije za namen izvajanja Pogodb“.
- 18 Iz izpodbijanega sklepa izhaja, da je predlog EDP očitno izven okvira teh pristojnosti Komisije. Zato je Komisija na podlagi člena 4(2)(b) in (3) Uredbe št. 211/2011 zavrnila registracijo predloga EDP.
- 19 Splošno sodišče je s to tožbo pozvano, naj preveri, ali Komisija – kot meni tožeča stranka – ni mogla zakonito zavrniti predloga EDP na podlagi člena 4(2)(b) Uredbe št. 211/2011.
- 20 Glede na to, da je obrazložitev izpodbijanega sklepa kratka, je Splošno sodišče odločilo, da bo najprej preučilo, ali ta sklep izpolnjuje obveznost obrazložitve.

Obrazložitev izpodbijanega sklepa

- 21 Spomniti je treba, da neobstoj ali nezadostnost obrazložitve pomeni bistveno kršitev postopka v smislu člena 263 PDEU in je razlog javnega reda, na katerega lahko oziroma celo mora paziti sodišče Unije po uradni dolžnosti.
- 22 V skladu z ustaljeno sodno prakso je namen obveznosti obrazložitve posamične odločbe, ki je določena v členu 296 PDEU, zainteresirani stranki podati zadostno razlago, da lahko ugotovi, ali je odločba utemeljena ali morda vsebuje napako, zaradi katere je mogoče izpodbijati njeno veljavnost, sodišču Unije pa omogočiti izvajanje nadzora nad zakonitostjo odločbe, ki jo preizkusi (sodbi z dne 18. septembra 1995, Tiercé Ladbroke/Komisija, T-471/93, Recueil, EU:T:1995:167, točka 29, in z dne 27. septembra 2012, J/Parlament, T-160/10, EU:T:2012:503, točka 20).
- 23 Člen 4(3), drugi pododstavek Uredbe št. 211/2011, v skladu s katerim Komisija obvesti organizatorje o vzrokih za zavrnitev, je poseben izraz navedene obveznosti obrazložitve na področju evropske državljanske pobude.
- 24 V skladu s sodno prakso, ki je ravno tako ustaljena, mora biti obrazložitev, ki jo zahteva člen 296 PDEU, prilagojena naravi zadevnega akta. Zahtevo po obrazložitvi je treba presojati glede na okoliščine obravnavanega primera, zlasti vsebine akta in vrste navajanih razlogov. Ni treba, da so v obrazložitvi navedeni vsi dejanski ali pravno upoštevni vidiki, saj se vprašanje, ali obrazložitev akta izpolnjuje zahteve člena 296 PDEU, ne presoja zgolj na podlagi njenega besedila, temveč tudi na podlagi njenega konteksta (sklep z dne 14. novembra 2013, J/Parlament, C-550/12 P, EU:C:2013:760, točka 19).

- 25 V zvezi s tem je treba navesti, da v obravnavani zadevi to, da predlog EDP ni bil registriran, lahko vpliva na samo učinkovitost pravice državljanov do vložitve državljanske pobude, ki je določena v členu 24, prvi odstavek, PDEU. Zato morajo biti iz takega sklepa jasno razvidni razlogi, ki utemeljujejo navedeno zavrnitev.
- 26 Državljanu, ki je vložil predlog državljanske pobude, mora biti omogočeno, da se seznaní z razlogi, zaradi katerih Komisija te pobude ni registrirala. Komisija mora, ko ji je bil predložen predlog državljanske pobude, ta predlog oceniti, svoj sklep o zavrnitvi pa tudi obrazložiti ob upoštevanju njegovega vpliva na učinkovito izvrševanje pravice, ki je določena s Pogodbo. To izhaja iz same narave te pravice, katere namen – kot je navedeno v uvodni izjavi 1 Uredbe št. 211/2011 – je krepitev državljanstva Unije in krepitev demokratičnega delovanja Unije s sodelovanjem državljanov v demokratičnem življenju Unije (glej po analogiji zgoraj v točki 22 navedeno sodbo J/Parlament, EU:T:2012:503, točka 22).
- 27 Iz izpodbijanega sklepa je razvidno, da cilj predloga EDP, to je vključitev načela stanja nuje, kot ga pojmuje tožeča stranka, v zakonodajo Unije, očitno ne spada v okvir pristojnosti Komisije, na podlagi katerih lahko predloži predlog pravnega akta Unije za namen izvajanja Pogodb. V izpodbijanem sklepu je navedeno, da „Komisija po natančnem pregledu določb Pogodbe, ki so navedene v predlogu (členi od 119 [PDEU] do 144 PDEU), in drugih možnih pravnih podlag, zavrača registracijo tega predloga evropske pobude, ker ta očitno ne spada v okvir pristojnosti, na podlagi katerih lahko Komisija vloží predlog za sprejetje pravnega akta Unije za namen izvajanja Pogodb“. V izpodbijanjem sklepu je Komisija pojasnila, da „natančneje, člen 136(1) PDEU lahko služi kot pravna podlaga le, če je cilj ukrepov okrepitev proračunske discipline držav članic in so ukrepi omejeni na to ter če so ukrepi usmerjeni v zagotovitev dobrega delovanja ekonomske in denarne unije“. Komisija je k temu dodala, da „vsekakor s členom 136(1) PDEU Uniji ni dana pristojnost, da nadomesti države članice pri izvajanju njihove proračunske suverenosti in opravljanju funkcij, ki so v zvezi s prihodki in odhodki države“.
- 28 Ni sporno, da je Komisija zavrnitev predloga EDP utemeljila z neizpolnitvijo pogoja, določenega v členu 4(2)(b) Uredbe št. 211/2011. Poleg tega je Komisija jasno navedla, da niti določbe v zvezi z ekonomsko in monetarno politiko, ki jih je navedla tožeča stranka, to so členi od 119 PDEU do 144 PDEU, niti nobena druga pravna podlaga tej instituciji ne daje pristojnosti, da Svetu Evropske unije predloži predlog akta, ki bi omogočal uresničitev cilja, na katerega se nanaša EDP. V zvezi s tem se izpodbijani sklep nanaša posebej na člen 136(1) PDEU in v njem so tudi navedeni razlogi, zaradi katerih Komisija ocenjuje, da navedeni predlog ne more temeljiti na tej pravni podlagi.
- 29 Komisija je v izpodbijanem sklepu torej navedla razloge, ki po mnenju te institucije utemeljujejo zavrnitev registracije predloga EDP.
- 30 K temu je treba v skladu z zgoraj navedenim dodati, da je obseg obveznosti obrazložitve odvisen od narave zadevnega akta in okvira, v katerem je bil sprejet. V obravnavanem primeru pa predlog EDP ni bil dovolj jasen in natančen glede domnevne pravne podlage za pristojnost Komisije, da vloží predlog pravnega akta Unije za namen izvajanja Pogodb.
- 31 Kot je Komisija upravičeno navedla v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča, namreč predlog EDP ni vseboval nobenega argumenta glede povezave med 26 členi Pogodbe DEU o ekonomski in monetarni politiki Unije, na katere je predlog napotoval kot na celoto, in vsebino navedenega predloga. Tožeča stranka je šele v tožbi navedla člena 122 PDEU in 136 PDEU kot posebno podlago pristojnosti Komisije za predložitev pravnega akta Unije, kot je ta, ki je bil predviden v predlogu EDP. Komisiji zato ni mogoče očitati, da v izpodbijanem sklepu ni natančno preučila različnih določb Pogodbe DEU, ki so bile kot celota navedene v predlogu EDP, in da je ugotovila le, da navedene določbe niso upoštevne, pri čemer se je bolj posvetila tisti izmed navedenih določb, ki je bila po njenem mnenju najmanj neupoštevna, in poleg tega navedla razloge, zaradi katerih ta določba ne more biti pravna podlaga.

- 32 V teh okoliščinah izpodbijani sklep ob upoštevanju njegovega konteksta vsebuje dovolj elementov, ki tožeči stranki omogočajo, da se seznanijo z utemeljitvijo zavrnitve registracije predloga EDP, sodišču Unije pa, da izvede nadzor.
- 33 V zvezi s trditvijo tožeče stranke v tem kontekstu, in sicer da je obrazložitev izpodbijanega sklepa vsekakor napačna, je treba spomniti, da je obveznost obrazložitve bistvena postopkovna zahteva, ki jo je treba razlikovati od vprašanja utemeljenosti obrazložitve, ki je del vsebinske zakonitosti spornega akta (glej sodbo z dne 10. julija 2008, Bertelsmann in Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, ZOdl., EU:C:2008:392, točki 166 in 181 in navedena sodna praksa).
- 34 Zato je treba ugotoviti, da je Komisija pri sprejetju izpodbijanega sklepa izpolnila obveznost obrazložitve.

Tožbeni razlog: kršitev člena 4(2)(b) Uredbe št. 211/2011

- 35 Tožeča stranka meni, da je Komisija nepravilno sklenila, da pogoj iz člena 4(2)(b) Uredbe št. 211/2011 ni bil izpolnjen. Ta institucija naj bi namreč tako sklepala na podlagi kršitve člena 122(1) in (2) PDEU, člena 136(1)(b) PDEU in pravil mednarodnega prava.

– Očitek kršitve člena 122(1) PDEU

- 36 Tožeča stranka trdi, da uzakonitev načela stanja nuje, kot ga sama pojmuje, spada med „ukrepe, ki ustrezajo gospodarskim razmeram“, ki jih Svet lahko sprejme v skladu s členom 122(1) PDEU. Navedeni ukrep bi prispeval k okrevanju držav članic, ki so pretirano obremenjene z dolgom in ki so v položaju, v katerem potrebujejo ekonomsko pomoč. Po mnenju tožeče stranke ni mogoče zahtevati plačila javnega dolga, če so s tem prebivalstvu odvzeta sredstva za zadovoljevanje nujnih potreb.
- 37 Tožeča stranka dodaja, da se določbe člena 122(1) PDEU nanašajo na vse ukrepe, ki ustrezajo gospodarskim razmeram, in v nasprotju s tezo Komisije torej ni potrebno, da bi se ti ukrepi nanašali le na težave, s katerimi se država članica sooči pri oskrbi z energenti.
- 38 Po mnenju tožeče stranke je namen člena 122(1) PDEU uzakonitev institucionalne solidarnosti, ki je posledica moralne in pravne obveznosti držav članic, da se medsebojno podpirajo in si pomagajo. Navedena solidarnost bi morala veljati v vseh primerih, ko bi bila država članica soočena s težavami – med drugimi ekonomskimi – ki bi lahko ogrozile na njen obstoj in delovanje.
- 39 Komisija nasprotuje argumentaciji tožeče stranke.
- 40 Člen 122(1) PDEU določa, da lahko Svet na predlog Komisije v duhu solidarnosti med državami članicami odloči o ukrepih, ki ustrezajo gospodarskim razmeram, zlasti ob hudih težavah pri oskrbi z nekaterimi izdelki, zlasti na področju energetike.
- 41 Najprej je treba navesti, da je Sodišče v sodbi z dne 27. novembra 2012 v zadevi Pringle (C-370/12, ZOdl., EU:C:2012:756, točki 115 in 116) razsodilo, da člen 122(1) PDEU ni ustrezna pravna podlaga za morebitno finančno pomoč Unije v obliki vzpostavitve mehanizma financiranja v korist držav članic, ki imajo resne finančne težave ali jim te grozijo.
- 42 Čeprav je res, da – kot je navedla tožeča stranka – iz besedila te določbe ne izhaja, da je njeno področje uporabe nujno omejeno na sprejetje ukrepov Sveta v primeru nastanka resnih težav pri oskrbi z nekaterimi izdelki, zlasti na področju energetike, duh solidarnosti med državami članicami, ki mora v smislu člena 122(1) PDEU voditi Svet pri sprejemanju ukrepov, ki ustrezajo gospodarskim razmeram, kaže na to, da ti ukrepi temeljijo na pomoči med državami članicami.

43 V teh okoliščinah navedena določba nikakor na more biti primerna pravna podlaga za vključitev načela stanja nuje, kot ga pojmuje tožeča stranka – v skladu s katerim bi bila država članica upravičena enostransko odločiti, da ne bo plačala celote ali dela dolga, ker je soočena z resnimi težavami pri financiranju – v zakonodajo Unije.

44 Iz teh razlogov je treba prvi očitke zavrnilti.

– Očitek kršitve člena 122(2) PDEU

45 Tožeča stranka navaja, da je izbris ali odlog – na podlagi načela stanja nuje – dolga držav članic, ki so v izrednem ekonomskem položaju zaradi okoliščin, na katere ne morejo vplivati, mogoče opredeliti kot finančno pomoč v smislu člena 122(2) PDEU. Po mnenju tožeče stranke namreč iz besedila te določbe izhaja, da je ta finančna pomoč lahko dana za določeno obdobje ali pa bolj na splošno v obliki možnosti, da prejme pomoč, tako da ni omejena na sprejetje *ad hoc* ukrepov, kot to napačno navaja Komisija. Nazadnje, navedena določba naj ne bi nalagala, da se ta pomoč nujno financira iz proračuna Unije.

46 Komisija nasprotuje argumentaciji tožeče stranke.

47 Člen 122(2) PDEU določa, da kadar je država članica v težavah ali ji resno grozijo hude težave zaradi naravnih nesreč ali izjemnih okoliščin, nad katerimi nima nikakršnega nadzora, lahko Svet na predlog Komisije pod določenimi pogoji tej državi članici odobri finančno pomoč Unije.

48 Razsojeno je že bilo, da ta določba Uniji omogoča, da pod določenimi pogoji državi članici odobri *ad hoc* finančno pomoč. Vendar ta določba ne more upravičiti, da se v zakonodajo vključi mehanizem odpisa dolga, kot si ga želi tožeča stranka, in to vsaj iz razlogov splošnosti in stalnosti takega mehanizma (glej v tem smislu zgoraj v točki 41 navedeno sodbo Pringle, EU:C:2012:756, točke 65, 104 in 131).

49 Poleg tega je bilo razsojeno, da se člen 122 PDEU nanaša le na finančno pomoč, ki jo dodeli Unija, ne pa na finančno pomoč, ki bi jo dodelile države članice (zgoraj v točki 41 navedena sodba Pringle, EU:C:2012:756, točka 118). Sprejetje načela stanja nuje, kot ga pojmuje tožeča stranka – ob predpostavki, da to načelo, kot to trdi tožeča stranka, lahko spada pod pojem finančne pomoči v smislu navedene določbe – ne more spadati med ukrepe pomoči, ki jih Unija dodeli na podlagi zgoraj navedene določbe, zlasti zato, ker se sprejetje takega načela ne bi nanašalo le na dolg države članice do Unije, temveč tudi na dolg, ki je državi članici nastal v razmerju do drugih pravnih ali fizičnih oseb, javnega ali zasebnega prava, taki položaji pa očitno ne spadajo na področje uporabe zadevne določbe.

50 Iz navedenega izhaja, da sprejetje načela stanja nuje, v skladu s katerim bi bilo državi članici dovoljeno, da ne plača celote ali dela svojega dolga, očitno ne spada med ukrepe finančne pomoči, ki jih Svet lahko sprejme na podlagi člena 122(2) PDEU.

51 Zato ni mogoče sprejeti niti drugega očitka.

– Očitek kršitve člena 136(1)(b) PDEU

52 Tožeča stranka meni, da Komisija nepravilno trdi, da bi člen 136(1) PDEU lahko bil pravna podlaga le, če bi se ukrepi nanašali na okrepitev „proračunske discipline“, in da z njim Uniji ne bi mogla biti podeljena pristojnost, da nadomesti države članice pri izvrševanju njihove proračunske suverenosti in opravljanju funkcij v zvezi s prihodki in odhodki države“

- 53 Po mnenju tožeče stranke načelo stanja nuje spada v okvir smernic ekonomske politike v smislu člena 136(1)(b) PDEU, ker prispeva k uskladitvi in poenotenju ekonomskih politik držav članic v razmerju do držav, ki so v stiski, in torej uresničuje cilje, ki so v skladu z vrednotami Unije, to so blaginja narodov, svoboda, varnost in pravica, ekonomska kohezija ter solidarnost med državami članicami.
- 54 Ukrepi, ki naj bi jih bil Svet na podlagi zgoraj navedene določbe pristojen sprejeti v skladu s postopkom, določenim v členih od 122 PDEU do 126 PDEU, glede držav članic evrskega območja, naj ne bi bili omejeni le na ukrepe, katerih namen je krepitev proračunske discipline. Nobena omejitev pri uporabi teh ukrepov naj se tudi ne bi mogla opirati na zatrtje posega v „proračunsko suverenost“ držav članic, ker bi bila taka omejitev v neposrednem protislovju z možnostjo sprejetja ukrepov v zvezi s proračunsko disciplino in v nasprotju s solidarnostno klavzulo iz člena 222 PDEU, ki med drugim določa skupno delovanje držav članic v primeru nesreče, ki jo je povzročil človek, kot je to v primeru Grčije.
- 55 Komisija nasprotuje argumentaciji tožeče stranke.
- 56 Člen 136(1) PDEU določa, da „za zagotovitev pravilnega delovanja ekonomske in monetarne unije“ Svet v skladu z ustreznimi določbami Pogodb in po enem od ustreznih postopkov iz členov 121 PDEU in 126 PDEU, razen postopka iz člena 126(14) PDEU, sprejme ukrepe za tiste države članice, katerih valuta je euro „za večjo uskladitev in nadzorovanje njihove proračunske discipline“ (člen 136(1)(a) PDEU) in „za določitev smernic njihove ekonomske politike ob zagotavljanju združljivosti s smernicami, sprejetimi za celotno Unijo, in njihovega nadzora“ (člen 136(1)(b) PDEU).
- 57 Na podlagi ničesar pa ni mogoče sklepati – česar tudi tožeči stranki ni uspelo dokazati – da je namen sprejetja načela stanja nuje, na podlagi katerega bi bilo državi članici dovoljeno sprejeti enostransko odločitev o izbrisu javnega dolga, okrepitev usklajevanja proračunske discipline ali da to načelo spada v okvir smernic ekonomske politike, ki jih lahko pripravi Svet zaradi nemotenega delovanja ekonomske in monetarne unije.
- 58 Kot je poudarilo Sodišče v sodbi Pringle, navedeni zgoraj v točki 41, (EU:C:2012:756, točki 51 in 64), je vloga Unije na področju ekonomske politike omejena na sprejetje ukrepov usklajevanja. Sprejetje zakonodajnega akta, na podlagi katerega bi bilo državi članici dopuščeno, da ne vrne dolga – kar še zdaleč ne spada pod pojem smernic ekonomske politike v smislu člena 136(1)(b) PDEU, to je določbe, na kateri temelji ta očitek – pa bi v resnici peljala v to, da bi bila svobodna volja pogodbenih strank nadomeščena z zakonodajnim mehanizmom enostranskega izbrisa javnega dolga, česar pa ta določba očitno ne omogoča.
- 59 Iz navedenega izhaja, da je Komisija upravičeno ugotovila, da predlog za uzakonitev načela stanja nuje, kot ga pojmuje tožeča stranka, očitno ne spada na področje uporabe člena 136(1) PDEU.
- 60 V nasprotju s tem, kar navaja tožeča stranka v tem kontekstu, zavrnitev vključitve takega načela v zakonodajo Unije tudi ni v nasprotju s solidarnostno klavzulo iz člena 222 PDEU, ki določa „[č]e je država članica žrtev terorističnega napada, naravne nesreče ali nesreče, ki jo je povzročil človek, Unija in njene države članice delujejo skupaj v duhu solidarnosti“, vsaj zato, ker se solidarnostna klavzula očitno ne nanaša niti na ekonomsko in monetarno politiko niti na gospodarski položaj ali proračunske težave držav članic.
- 61 Zato tudi ta očitek ni utemeljen.

– Očitek kršitve pravil mednarodnega prava

- 62 Tožeča stranka navaja, da je načelo stanja nuje priznано v sodni praksi Stalnega meddržavnega sodišča kot pravilo mednarodnega prava, ki upravičuje prenehanje odplačevanja dolga ali celo enostranski izbris dela dolga zlasti iz gospodarskih razlogov ter zaradi notranje in zunanje varnosti države. Komisija naj ne bi bila upravičena do zavrnitve vključitve tega pravila v pravni red Unije.
- 63 Poleg tega naj bi Splošno sodišče v sklepu z dne 19. septembra 2012 v zadevi Grčija/Komisija (T-52/12 R, ZOdl., EU:T:2012:447, točka 54) priznalo obstoj takega načela v posebnem kontekstu Helenske republike s tem, da je ugotovilo, da je treba zaradi izjemnih okoliščin, ki se nanašajo na gospodarski položaj te države članice, priznati prednost interesom države in prebivalcev pred izterjavo pomoči, ki so bile po mnenju Komisije dodeljene nezakonito.
- 64 Komisija nasprotuje argumentaciji tožeče stranke.
- 65 Tudi če se predpostavi obstoj pravila mednarodnega prava, ki določa načelo stanja nuje, v skladu s katerim bi bilo državi članici dovoljeno, da v izjemnih okoliščinah ne poplača javnega dolga, zgolj obstoj takega načela v mednarodnem pravu nikakor ne bi zadostoval za utemeljitev zakonodajnega predloga Komisije, ker ji s Pogodbama v zvezi s tem ni podeljena nikakršna pristojnost, kot je to razvidno iz preizkusa različnih določb Pogodbe, na katere se je tožeča stranka sklicevala v okviru te tožbe.
- 66 Zato je treba zavrniti tudi četrti očitek in s tem ta tožbeni razlog v celoti.
- 67 Glede na vse zgoraj navedene ugotovitve je treba tožbo v celoti zavrniti.

Stroški

- 68 V skladu s členom 134(1) Poslovnika Splošnega sodišča se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 69 V skladu s členom 135(1) lahko Splošno sodišče izjemoma, če to zahteva pravičnost, odloči, da neuspela stranka poleg svojih stroškov nosi le del stroškov druge stranke ali celo, da se ji plačilo teh stroškov ne naloži.
- 70 Ker je Komisija predlagala, naj se tožeči stranki naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, se tožeči stranki naloži plačilo stroškov. V zvezi s trditvijo tožeče stranke glede obstoja izrednih razlogov, in sicer da ni sposobna kriti vseh stroškov, zadostuje ugotovitev, da ta trditev nikakor ni podprta z nobenim konkretnim dokazom.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (prvi senat)

razsodilo:

- 1. Tožba se zavrne.**
- 2. Alexiosu Anagnostakis se naloži plačilo stroškov.**

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 30. septembra 2015.

Podpisi